

Drop-in-dop och den villkorlösa nåden

”vanskött folkkyrkoförsamling”

Det är en lätt avläsbar utveckling i Svenska kyrkan, att dopgudstjänsterna samlar fler och fler deltagare. När det firas dop är det festligt och ofta fullsatt. Samma utveckling har en längre period gällt vigselgudstjänsterna. Under samma period har förväntningarna och därmed kostnaderna för kyrkbröllop skjutit i höjden. Vigsel i kyrkan har alltmer blivit en fråga om brudparets resurser. Vad säger att samma sak inte håller på att ske med dopet? Nåden är ”folkkyrkans fördolda rikedom” skriver Einar Billing i sitt herdabrev 1920. Nåden ges gratis, av nåd. Men hur går det med nåden, om den inte är gratis längre?

”Det finns intet mer profant och intet mer frukansvärdt att tänka på än en vanskött folkkyrkoförsamling.” Orden är Einar Billings, hämtade från hans herdabrev till Västerås stift. För Billing är folkkyrkan ett sätt att manifesteras att Guds nåd inte är beroende av våra gärningar utan föregår allt som människor kan åstadkomma. Billing talar om den förekommande nåden.

Motsatsen hittar han i en ”vanskött folkkyrkoförsamling”. Där finns inte längre någon nåd, rikedom har blivit bortslarvad och profanerad. Det finns ”intet mer frukansvärdt” skriver biskopen.

Guds nåd kan skymmas och förfuskas av slarv och profanering, det visste Billing. Det gäller allt mänskligt liv, och det blir särskilt tydligt i gudstjänstlivet. Även förväntningar som kräver pengar och förberedelser kan skymma och förfuska Guds nåd. Det behöver man ingen djupare studie för att upptäcka: Kräver dopet inbjudningskort med speciell bakgrundsfärg och matchande rosetter, lunch för 70 personer, fina kläder och presenter, då är det ekonomin som avgör om dopet är genomförbart. Tror vi att dopet rymmer sakramental verklighet, så liknar kostsamma kringarrangemang salighets hinder. De är i alla fall nådeshinder, eftersom pengarna utgör villkor för Guds nåd.

I Apostlagärningarnas åttonde kapitel finns den

första berättelsen om ett dop efter att Jesus hade döpts. Det är Filippus som träffar den etiopiska drottningens hovman. Han är evnouksos, eunuck, enligt Apostlagärningarna 8:27. Filoppus stiger upp i hans vagn och de för ett mycket kort samtal. Hovmannen frågar: Vad hindrar att jag döps?

Filoppus svarar ingenting. I stället stannar hovmannen vagnen och kliver ner i vatten där han blir döpt.

I denna tidiga dopberättelse finns tre tydliga nycklar för dopet: För det första är etiopiern afrikan. För det andra är han eunuck och för det tredje undervisas han inte före dopet. Han delar inte apostlarnas etnicitet, hans kroppslighet är utanför judisk norm, och han får ingen djupare undervisning. När dopet skett, rycks Filoppus bort, och de två ses aldrig mer. Eftersom den etiopiske hovmannen inte nämns härefter, måste han ha ordnat sin växt in i kristen tro i andra sammanhang än dem som Apostlagärningarna beskriver.

Det som blir tydligt i berättelsen om den etiopiske hovmannens dop är nåden. Varken hovmannens etnicitet, kroppslighet eller förmodade brist på förkunskaper, utgjorde något hinder för dopet. Nåden är starkare, djupare och närmare än de skiftande normer och begränsningar som utgör förutsättningar i många mänskliga sammanhang.

Billings varnande finger mot ”vanskött folkkyrkoförsamling” gäller också 2010-talet. I en vanskött folkkyrkoförsamling ställs krav för att få del av Guds nåd. I frånvaro av analys blir kraven osynliga förväntningar som kan handla om ekonomi, etnicitet, kroppslighet och förkunskaper. Då villkoras nåden. Drop-in-dopet bjuder motstånd mot villkorad nåd.

MIKAEL MOGREN

